

TÁMOP-4.1.3-08/1-2008-0004

A felsőoktatási szolgáltatások rendszerszintű fejlesztése

Finnország

A "European Inventory on Validation of Non-formal and informal learning" olyan webhely, amely 32 ország validációs gyakorlatáról ad képet, rendszeresen frissítve az anyagokat.

A weboldal elérhetősége: <http://www.ecotec.com/europeaninventory>

Ennek a forrásnak a felhasználásával, a 2010-ben frissített dokumentumok alapján készültek a magyar nyelvű összefoglalók, amelyek nem a teljes szöveg fordítását tartalmazzák, hanem az eredeti anyagok némileg tömörített magyar nyelvű összegzését.

Az eredeti országtanulmányok a GHK (<http://www.ghkint.com>) megbízásából és irányításával készültek.

Az eredeti angol nyelvű országjelentés szerzője: Anne-Mari Nevala

A magyar nyelvű összefoglalót készítette: Cser Erika

TARTALOMJEGYZÉK

1. NEMZETI SZINT	3
1.1. A validációra vonatkozó jogszabályi keretek	3
1.2. Képzéspolitikai fejlemények hatása a validációra	4
1.3. A hatáskörök/felelősség megosztása a validáció különböző szintjein (országos, regionális, helyi és szolgáltatói)	5
1.4. Példák regionális, helyi és az EU által támogatott intézkedésekre	7
1.5. Kapcsolat a validáció és a kreditrendszer, illetve a moduláris szerkezetű szakképzés között	8
1.6. Finanszírozási keret	8
1.7. A hasznosulásra vonatkozó adatok	9
2. SZERVEZETI NÉZŐPONT	12
2.1. Az információ, a tanácsadás, a karrier-tanácsadás hálózata, intézményei	12
2.2. Validáció a magánszektorban	12
2.3. Validáció a civil szektorban	12
2.4. Költségek	13
3. VALIDÁCIÓ AZ EGYÉN NÉZŐPONTJÁBÓL	14
3.1. A validáció	14
3.2. Az egyének támogatása és bevonása a validációs eljárásba	14
3.3. Az egyén szintjén jelentkező költségek	14
3.4. A sajátos igényű csoportokra vonatkozó szabályozás	14
3.5. Az egyének szintjén jelentkező előnyök	15
4. MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS ÉS ÉRTÉKELÉS	16
4.1. A minőségbiztosítás keretei	16
4.2. Minőségbiztosítási rendszer, eljárások	16
5. ÉRTÉKELÉSI MÓDSZEREK	17
6. A VALIDÁCIÓBAN KÖZREMŰKÖDŐK	18

1. NEMZETI SZINT

1.1. A validációra vonatkozó jogszabályi keretek

Finnországban hosszú hagyományra tekint vissza a nem formális és informális tanulási környezetben megszerzett tudás validációja. Jelenleg is többféle oktatáspolitikai fejlesztés napirendjén szerepel, amelyek támogatják az elismerés/beszámítás rendszerének mind szélesebb körűvé válását. Megkezdődött a finn képesítési keretrendszer (NQF) kialakítása és bevezetése, az ezt támogató intézkedések ösztönzően hatnak a validáció alkalmazására is.

Finnországban a validáció jogszabályi keretei kellőképpen kialakultak, ez azt jelenti, hogy az oktatási törvények minden egyén számára lehetőséget biztosítanak arra, hogy a validációs eszközt igénybe vegye tanulmányai során.

A finn iskolarendszerű középfokú általános és szakképzésre, valamint a felsőoktatásra – főiskolai és egyetemi szintre egyaránt – vonatkozó oktatási törvények lehetőséget biztosítanak arra, hogy azok az egyének is beléphessenek egy adott formális képzésbe, akik a standard felvételi követelményeknek nem felelnek meg. Ez esetben elvárt, hogy a jelölt képes legyen megfelelően bemutatni, hogy az előzetesen megszerzett tudása és kompetenciája (akár formális, informális vagy nem formális tanulási környezetből származik) elegendő ahhoz, hogy eljusson az adott képzés sikeres befejezéséig. A jogszabályok arra is lehetőséget adnak a képzés minden szintjén, hogy az egyén az előzetesen megszerzett tudását, kompetenciáit – tekintet nélkül arra, hogyan és mikor szerezte azokat – elismeresse és beszámíttassa a tanulmányaiba. Továbbá az érettségit szabályozó törvény felruhazza a középiskolai igazgatót a jogosítvánnyal, hogy közvetlenül, a formális oktatásban történő részvétel nélkül is befogadhasson jelentkezőt érettségi vizsgára. A gyakorlatban azonban – a bevándorlóktól eltekintve – alig van példa arra, hogy az iskolarendszerű középfokú képzési szinten munkatapasztalat validációját kezdeményeznék.

Csupán néhány képzési területen jelenik meg a validációt korlátozó szabályozás: az iskolarendszerű szakképzések közül általában a nem az oktatási tárcához tartozók esetében (ezek jellemzően a honvédelmi és határőri képzések), ahol az elismerés és beszámítás a formális tanulás eredményeire korlátozódik.

A felnőttképzés területén az 1994 óta érvényben lévő Kompetencia alapú képesítési rendszer (CBQ) a már munkatapasztalattal rendelkezők számára kínál lehetőséget arra, hogy alapképzésben, általános és szakirányú szakmai továbbképzésekben is teljes vagy részleges szakképzettséget szerezzenek olyan módon, hogy a hozott tudásukat és kompetenciájukat elismerik és beszámítják, függetlenül attól, hogyan, hol és mikor szerezték azt.

A hozott tudás validációja/elismerése a CBQ-rendszer központi eleme, olyannyira, hogy a legtöbb képesítés megszerzése eleve releváns és meghatározott idejű munkatapasztalathoz kötött. Főszabályként elmondható, hogy a jelentkezők akár a formális képzés teljes elhagyásával is szerezhetnek újabb képesítést. Ez azt jelenti, hogy nincs jogszabályi előírás arra vonatkozóan, hogy kötelezően részt kell venni a formális képzés bármely szakaszában, illetve arra sem, hogy a követelményeknek tanulási eredményekben kell megfoganalmazódnuk.

A Kompetencia alapú képesítési rendszer lehetőséget biztosít minden hallgatónak arra, hogy olyan személyre szabott tanulmányi és vizsgarendet alakítson ki, amely figyelembe veszi egyéni adottságait, ideértve a formális és nem formális tanulás – például munka vagy hobbi – útján megszerzett

releváns tudását és kompetenciáit. A képzést nyújtó szervezet felel azért, hogy a hallgatók szakszerű segítséget, útmutatást kapjanak a validációs/elismerési folyamat során.

Az utóbbi években jelentős előrelépések történtek a felsőoktatási szektorban, ahol az intézmények szakembereinek részvételével, nemzeti program keretében folyik a validáció/elismerés koncepciójának és módszertanának implementációja. (Erről bővebben a fejezet 1.3. pontjában.)

1.2. Képzéspolitikai fejlemények hatása a validációra

Finnország még nem rendelkezik egységes, országos képesítési keretrendszerrel, ez a tervek szerint 2010 végére készül el. Az oktatási miniszter 2008 augusztusában bizottságot hívott életre a tanulási eredményeken alapuló, a teljes oktatási spektrumot átfogó képesítési keretrendszer kialakítására.¹ Egy évvel később a bizottság javaslatot terjesztett elő, amelyet 2009. augusztus és október között társadalmi egyeztetésre bocsátottak, és az egyeztetés eredményét is beépítik a tervezetbe.

A rövidesen elkészülő finn képesítési keretrendszer az Európai képesítési keretrendszeren (EQF) alapul, ahhoz hasonlóan nyolc szintet különböztet meg. Az EQF-szintleírókat a sajátos finn szempontok alapján fejlesztik tovább. A hozott tudás beszámítását elsősorban/alapvetően a nemzeti szintleírások tartalmazzák majd a finn képesítési keretrendszerben.

Eddig még nem alakult ki olyan közös, országos standardokból álló egységes követelményrendszer a validációra vonatkozóan, amely a képzés minden szintjét magában foglalná. A Kompetencia alapú képesítési rendszerre vonatkozóan a Nemzeti Oktatási Bizottság megfogalmazta a központi alaptanterveket minden egyes kompetencia alapú képzésre.² A tantervek specifikálják az értékelési területeket, és meghatározzák az elégséges, a megfelelő, illetve az elégtelen kimeneti teljesítés standardjait, kritériumait. Jogszabályokban rögzítették az előírásokat, amelyek irányítják a háromoldalú validációs munkacsoportot (erről a későbbiekben bővebben).

Finnországban a képesítési keretrendszer fejlesztése ösztönző hatást gyakorolt a validáció kiterjesztésére: az elismerést jelentősen könnyíti az egyes szintek tanulási eredmények formájában történő leírása, emellett a fejlesztés újabb, intenzív problémafelvetéseket is generált. A validációs munkacsoport jelenleg folyó és a jövőben is folytatódó kutatásainak határozott célkitűzése, hogy a képesítési keretrendszert „tudásalapú keretrendszerré” tágítsák, és ezzel lehetővé váljon a hozott tudás teljes körű elismerése. Ezt a törekvést jelzi a finn nemzeti képesítési keretrendszer elnevezése is – finnül: „*Tutkintojen ja muun osaamisen viitekehys*”. Szó szerinti fordítása: „képesítések és egyéb tanulmányok nemzeti keretrendszere”.

Finnországban az Oktatási Minisztérium és a Nemzeti Oktatási Bizottság irányítja általánosságban az oktatási tárgyú fejlesztéseket, így a validációt érintőket is, de nincs olyan önálló országos szervezet, amely ez utóbbinak a több szinten folyó fejlesztéseit koordinálná. Fontos megjegyezni, hogy a kompetencia alapú felnőttképzés és szakképzés területén a finn validációs rendszer szigorúan háromoldalú együttműködésen alapul: a munkaadók és munkavállalók a validációs rendszer és eljárás minden szintjén – tervezés, értékelés, vizsgáztatás, monitoring – meghatározóan jelen vannak.

Ami a felsőoktatást illeti, országos képesítési és kimeneti standardok nem léteznek, minden intézmény a saját képzési területéhez igazodva maga végzi a fejlesztéseket. 2009-ben a finn rektori konferenciák ajánlást bocsátottak ki a hozott tudás validálására/elismerésére vonatkozóan.

1 „A Bizottság összefogta a felsőoktatási és más oktatási intézményeket, társadalmi partnereket, rektori konferenciákat, hallgatói szervezeteket, a Finn Felnőttképzési Szövetséget, a Nemzeti Oktatási Testületet, benne az ENIC/NARIK szervezetet, az Oktatási Minisztériumot, és részt vettek benne más, saját képesítéseket kiadó minisztériumok, mint pl. a belügy és a hadügy.”

2 A finn Nemzeti Oktatási Bizottság dönt az egységes tantervről minden szakmai képesítésre vonatkozóan, meghatározza a képzés célját és szerkezetét, az egyes képzési egységek tartalmát és az értékelés kritériumait. Ezt a munkát tripartit alapon szerveződő szakértői csoportok végzik, és az elkészült javaslatokat megvitatják a szektorális oktatási bizottságokkal és szakképzési bizottságokkal.

1.3. A hatáskörök/felelősség megosztása a validáció különböző szintjein (országos, regionális, helyi és szolgáltatói)

Az Oktatási Minisztérium határozza meg azt a nemzeti képzési stratégiát, amely egyúttal a hozott tudás (akár formális, nem formális vagy informális tanulás eredménye) elismerésének stratégiai keretét alkotja.

A kompetencia alapú képesítések

A kompetencia alapú képesítések esetében az oktatási minisztérium határozza meg, mely képesítések kerülhetnek az országos képesítési jegyzékbe, amelyet évente felülvizsgálnak a társadalmi partnerek, a munkáltatók, illetve a munkapiac visszajelzései alapján. A Nemzeti Oktatási Bizottság specifikálja és hagyja jóvá a kimeneti követelményeket és a tanterveket, amelyek tartalmazzák a képesítés moduljait, a szakképzettség megszerzéséhez szükséges tudást és készségeket, valamint a vizsgakövetelményeket.

A tripartit alapon szerveződő képesítési bizottságok (finnül: *tutkintotoimikunta*) felelősége a kompetencia alapú értékelés felügyeletére, szupervíziójára, monitoringjára vonatkozik. A Képesítési Bizottságot a Nemzeti Oktatási Bizottság nevezi ki, tagjai között egyenlő arányban vannak a munkaadók és munkavállalók képviselői – vagy amennyiben ennek jelentősége van, vállalkozók –, valamint a tanárok. (Minden csoport egyharmad arányt képvisel, így a munkaerőpiac szerepe meghatározó a képesítések kidolgozása és elfogadása folyamatában.) A társadalmi partnerek a képző szervezetekkel együtt tervezik és alakítják ki a kompetencia alapú képzéseket, biztosítják a szakmai gyakorlatot és a munka közbeni tanulás lehetőségét. A bizottságoknak szerepük van abban is, hogy a munka világa felől – a munkaadók és alkalmazottak oldaláról – jelzett szükségleteket közvetítsék az oktatásért felelős szervezetek és a képző intézmények felé. A Képesítési Bizottság szükség esetén természetesen alkalmazhat független szakértőket is.

Az esélyegyenlőségre figyelve a képesítési bizottságokban a kétnyelvű (svéd, finn) képzések esetében mindkét nyelvnek képviseltetnie kell magát, valamint ügyelni kell a társadalmi nemek közötti 40-60%-os megoszlásra. Minden bizottság 1-től 10 képesítésért felelős. Finnországban 166 képesítési bizottság működik, nagyjából összesen 1200 taggal.

Ugyanezek a bizottságok adják ki a szakképzők engedélyét (licencét), kompetencia alapú képzési programokat szerveznek főként az értékelők számára, értékelik a kompetencia alapú teszteseteket, újabb képesítéseket terjesztenek elő, számba veszik az eredményeket, meghatározott időnként felülvizsgálják a képesítések és a vizsgáztatás tartalmát, módszereit, eljárásrendjét.

A szakképzők (szakképző iskolák és másféle oktatási központok) alakítják ki a kompetencia alapú képzések konkrét tartalmát, követve a Nemzeti Oktatási Bizottság által meghatározott nemzeti tantervet. A szakképzők feladata az értékelésre és vizsgára felkészítő képzések szervezése, ezen felül a validációval és más egyéb, a tanulmányokkal kapcsolatos tanácsadás és tutorálás. A tanácsadás során tekintettel kell lenni a jelölt érdekeire (ez jogszabályi előírás 2007 óta). Ez azt jelenti, hogy minden hallgatónak joga van sajátos körülményeit és a hozott tanulási eredményeit (akár formális, nem formális vagy informális tanulás útján szerezte) figyelembe vevő egyéni tanulási és vizsgarend kialakításához.

A szakképző intézetek szervezik a vizsgákat, elvégzik a felülvizsgálatokat, kiadják a képesítő okiratot. Az értékelések általában gyakorlati feladatmegoldásból állnak – a szakmai készségek bemutatásával és egyéb más típusú értékelési eljárással kombinálva –, amelynek során a jelölt a munkafolyamat elvégzésével és a közben sorra kerülő interaktív szóbeli vizsgán demonstrálja hozott tudását.

Ugyancsak a szakképzők feladata – együttműködve a munkaadók és munkavállalók képviselőivel – az értékelés befejezésekor a jelölt önértékelését is figyelembe vevő döntés-előkészítő javaslat megfogalmazása. (A döntést az értékelő bizottság hozza meg.)

Összefoglalva: a validáció/elismerés különböző aspektusaiért az alábbi szervezetek felelősek:

- » A kompetencia alapú képzés és a validáció kereteinek kialakításában a Nemzeti Oktatási Bizottság, a tripartit alapon szervezett Képesítési Bizottság és a szakképzők együttesen vesznek részt,
- » az információ terjesztéséért, a fejlesztésekről szóló széles körű tájékoztatásért a Nemzeti Oktatási Bizottság és a társadalmi partnerek felelősek,
- » a mentor és a tanácsadó biztosítása a képzők feladata,
- » az értékelést a munkaadók, munkavállalók, a képzők és a jelölt közösen végzik,
- » a minőségbiztosítás, a további fejlesztések és az eredmények értékelése a Nemzeti Oktatási Bizottság, a tripartit alapon szerveződő Képesítési Bizottság és a finn Oktatásértékelési Tanács feladata.

Felsőoktatás

A felsőfokú képzésben országos képesítési és kimeneti standardok nem léteznek. Jelenleg nemzeti program keretében folyik a képzések kompetenciákban történő megfogalmazása, a tanulási eredményekkel történő program- és kurzusleírás, amelyet minden intézmény a saját képzési területéhez igazodva maga végez.

2007-ben az oktatási miniszter által létrehozott bizottság 25 pontban fogalmazta meg a validáció egységes nemzeti alapelveire vonatkozó ajánlásait. Ezeket az ajánlásokat különböző munkacsoportok létrehozásával és projektek formájában terjesztik.

2009-ben a finn rektorok konferenciája, az egyetemek, a főiskolák és a munkaerőpiac szereplői által közösen megfogalmazott ajánlást bocsátottak ki az informális és nem formális, hozott tudás validálására/elismerésére vonatkozóan.

A finn rektorok konferenciájának ajánlása a nem formális és informális hozott tudás elismeréséről

Az egyetemek és főiskolák (ez utóbbi a finn elnevezés szerint az alkalmazott tudományok egyetemei) számára készült 25 pontos ajánlás az alábbiakat foglalja magában:

Példák a felsőoktatási intézményekre vonatkozóan:

- » A felsőoktatási intézmények folytassák a kurzusaiknak tanulási eredményekben történő leírását, ezzel megteremtve az informális és nem formális hozott tudás elismerésének alapjait.
- » Fontos, hogy az intézményekben többféle módszerrel értékeljék a hozott tudást, valamint az is, hogy a hallgató egyéni tanulási terve részeként konzultálhasson professzionális felsőoktatási tanácsadókkal.
- » Minden felsőoktatási intézmény saját értékelési rendszert dolgozhat ki, az erről szóló információkat nyilvánossá kell tenni. Az intézmény felelősége, hogy minden hallgatót és oktatót megfelelően tájékoztasson hozott tudása elismerésének szabályozásáról és lehetőségeiről.
- » A validációs/elismerési gyakorlat kapcsolódjon az intézmény minőségbiztosításához.

- » A validáció a már hallgatói jogvisztonnyal rendelkező és nem a jövőbeli hallgatókat célozza, és leggyakrabban a tanácsadó segítségével történő egyéni tanulási terv kialakításában van szerepe.

Példák a hallgatóra vonatkozó ajánlásokból:

- » A hozott tudás elismertetéséhez minden hallgatónak joga van, az ilyen tárgyú kérelem indítása a hallgató feladata.
- » A felsőoktatási intézményeknek kötelessége tanácsadással segíteni a hallgatót a validációs eljárás során.
- » A tanácsadó/mentor feladata elmagyarázni, milyen hozott tudás ismertethető el validációs eljárásban
- » Az intézménynek kell gondoskodnia arról, hogy a validációs módszerek és standardok nyilvánosak legyenek, és azokat minden hallgató megismerje.
- » Az intézmények feladata a validációs módszerek és gyakorlatok folyamatos monitoringja.

Példa az általános érvényű ajánlásokból:

- » Szükség van arra, hogy a felsőoktatási intézmények dolgozói tökéletesítsék szakértelmüket és kompetenciáikat a validációs eljárások és módszerek tekintetében.

Forrás: *Finnish Council of University Rectors – Rectors' Conference of Finnish Universities of Applied Sciences (2009): Oppimisesta osaamiseen: Aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen ja tunnustaminen. Committee report 2009.*

A felsőoktatási intézmények autonómiájából következően az intézmények maguk döntenek el, hogy a hozott tudás elismeréséről szóló, rájuk vonatkozó jogszabályi keretek között – követe az oktatási miniszter és a rektori konferenciák erre vonatkozó ajánlásait – milyen módon valósítják meg a validációt.

1.4. Példák regionális, helyi és az EU által támogatott intézkedésekre

Bár többféle, validációt támogató intézkedés zajlik Finnországban, a felsőoktatási területen számos, a további fejlődést elősegítő projekt is elindult, több magán-felsőoktatási intézmény is indított projektet a saját validációs rendszerének megalkotására.

A projektek sorában a finanszírozás és a résztvevők tekintetében legjelentősebb egy ESZA-támogatású, amely a felsőoktatásban dolgozókat képezi validációs feladatok ellátására.

Validációs (AHOT*) fejlesztési projekt – felsőoktatás

Az AHOT-projekt 2009 márciusától 2011 decemberéig tart, és az előző, 2007–2009 között lezajlott felsőoktatási projekt folytatása.

Az AHOT célcsoportjai a felsőoktatási oktatók, kutatók, karrier-tanácsadók, vezetők és egyéb felsőoktatási szereplők, mellettük a társadalmi partnerek is részt vehetnek a képzésekben. Az a cél, hogy a fenti csoportok tréningeken, konferenciákon, szemináriumokon támogatást és képzést kapjanak a validációs gyakorlatok és módszerek elsajátításához.

Hét képzési területen alakultak munkacsoportok, amelyek sajátos validációs szabályokat fogalmazznak meg.

* A finn validációs rendszer finn nyelvű megnevezésének rövidítése.

A munka Pirkanmaa regionális hatóság, a turkui egyetem és a helsinki HAAGA-HELIA egyetem együttműködésében, ESZA-finanszírozás keretében folyik. A projekt sajátossága, hogy a rektori konferenciák mellett a nemzeti hatóságok és a hallgatói érdekképviseletek is támogatják.

Mostanáig már az ország minden egyeteme bekerült a projektbe, amelynek során a validációban érintett teljes felsőoktatási dolgozók 5-10%-a vett részt képzésben.

További információk a <http://www.ahot.utu.fi/> honlapon.

1.5. Kapcsolat a validáció és a kreditrendszer, illetve a moduláris szerkezetű szakképzés között

A kompetencia alapú képzési rendszer moduláris felépítésű, ezzel lehetőséget nyújt minden diáknak arra, hogy teljes vagy részsakképzettséget szerezzen informális vagy nem formális tanulási eredménye elismertetésével. Ahogy korábban bemutattuk, a szakképzőket jogszabály kötelezi arra, hogy diákjaikat támogassák az egyéni tanulási és vizsgaterv kialakításában, figyelembe véve hozott tudásukat és sajátos igényeiket.

Az alapozó szakképzés szintén moduláris felépítésű. A modulok kompakt egységekből állnak, a képzési célok tanulási eredményekben fogalmazódnak meg. A rendszer kreditalapú, és folyamatosan ellenőrzik a tanulási eredmények megvalósulását. Egy tanévben 40 kreditet kell teljesíteni, egy kredit 40 hallgatói munkaórát feltételez. A mi fogalmaink szerinti felsőfokú szakképzési program 120 kreditből (három év) áll. Jogszabályi rendelkezés alapján a diákoknak lehetőségük van arra, hogy hozott tudásuk validáltatásával szerezzenek krediteket.

Általánosságban igaz, hogy a modularizált szakképzési rendszer növeli a képzési lehetőségeket, többféle tanulási utat teremt, megkönnyíti az előzetesen megszerezett tudás és kompetenciák kreditre váltását, valamint a továbbképzésbe történő bekapcsolódást is.

A felsőoktatásban a hallgatói munkát az 1970-es évek óta mérik, a teljes ECTS-rendszert 2005-ben vezették be. Egyévi felsőfokú tanulmány 1600 hallgatói munkaórával egyenértékű, ezt 60 kreditben határozzák meg. Jogszabályi lehetőség van arra, hogy a hallgatók hozott tudásuk validációjával kreditet ismertessenek el. A képesítéshez szükséges minimum 120 kredit az alábbiak szerint oszlik meg: 90 kredit a szakmai képzés, ebből 20 kredit munkahelyi gyakorlat, 20 kredit a kötelező tárgyak, 10 kredit a szabadon választott tanulmányok értéke.

1.6. Finanszírozási keret

Általánosságban elmondható, hogy a nemzeti költségvetés nem tartalmaz célzottan elkülönített forrásokat az informális és nem formális tanulási eredmények elismerésére. Ugyanakkor fontos megemlíteni, hogy az 1997-ben bevezetett kompetencia alapú, a hozott tudás elismerésére épülő képzési rendszert közpénzből fejlesztették, valamint számos ESZA által támogatott projekt révén alakult ki a bevándorlók hozott tudásának elismerését lehetővé tevő rendszer. (További információk: a 3.4. pontban.)

A felsőoktatás területén az intézmények feladata a validáció fejlesztése és működtetése saját költségvetésük terhére, tehát az intézménynek nyújtott állami támogatásban nincs a validációra vonatkozó elkülönített rész. Nagyobb projektek részeként ugyanakkor létezik támogatás, pl. a 2007 óta futó nemzeti fejlesztési projektek validációs képzést nyújtanak a szféra dolgozóinak számára, a jelenlegi AHOT-projekt pedig közel egymillió eurót biztosít erre a célra 2009 és 2011 között, ami felsőoktatási szektorban óriási fejlesztési tételnek minősül.

1.7. A hasznosulásra vonatkozó adatok

Hasznosulás a Kompetencia alapú képzési rendszer keretében

A validáció előnyeit egyre több felnőtt ismeri fel és használja. A kompetencia alapú képzési rendszer 1997-es bevezetése óta az abban részt vevő felnőttek száma folyamatosan és látványosan emelkedik: 1997-ben 5 ezer főt regisztráltak, ez 2008-ban 65 ezerre nőtt, ami tizenegyszeres növekedés 10 év alatt. A tendencia az elmúlt időszakban folytatódott, és nagyjából évi 2-20%-kal nőtt a részt vevők aránya (lásd 1. táblázat).

1. táblázat. A Kompetencia alapú képzési rendszerben részt vevők száma 1997–2008

Év	Az összes résztvevő száma		Teljes képesítést szerzők Fő	Részképesítést szerzők Fő
	Fő	Éves növekedés mértéke, %		
1997	5 967	-	4 237	
1998	12 923	116,6%	8 328	
1999	20 778	60,8%	12 971	
2000	31 957	53,8%	18 077	10 679
2001	37 019	15,8%	20 709	9 953
2002	40 628	9,7%	23 383	10 138
2003	43 090	6,1%	24 485	9 960
2004	51 564	19,7%	28 144	13 770
2005	58 541	13,5%	29 223	13 429
2006	62 506	6,8%	29 799	13 692
2007	63 637	1,8%	31 985	14 787
2008	65 267	2,6%	32 344	16 094

Forrás: A finn statisztikai hivatal adatai alapján

Míg korábban a hallgatók alig 5%-a szerezte meg úgy a végzettségét, hogy egyáltalán semmilyen formális tanulmányt nem folytatott, ez az arány az elmúlt két-három évben 5% fölé emelkedett, egyes számítások szerint elérte a 10%-ot.

Ez a szám kizárólag azokat jelenti, akik formális képzés nélkül szereztek meg a teljes képesítést, és az értékelések során bizonyították, hogy birtokában vannak a szükséges tudásnak és kompetenciáknak. (Az értékelésről bővebben az 5. pontban) Jelentősen nagyobb azonban azoknak a felnőtteknek az aránya, akik néhány kurzust vagy modult ismertetnek el. Erről statisztika nem készül, mert a validáció alapelve szerint a tudás egyenértékű, függetlenül attól, milyen tanulási módon szereztek azt.

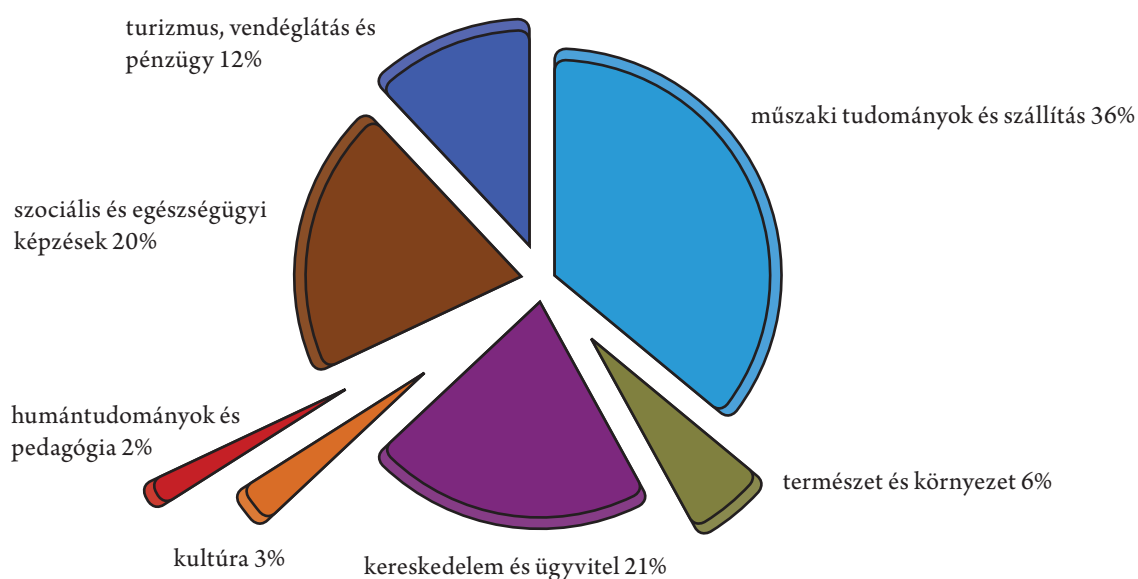
A Kompetencia alapú képzési rendszer három különböző képzésből áll: alap, továbbképzés és specializáció, hallgatói jellemzően jelentős munkatapasztalattal rendelkező felnőttek. A képző intézmény támogatja a hallgatókat abban, hogy megismerjék az intézményi validációs rendszert, igénybe vegyék a szolgáltatásokat: a szakképzett tanácsadót, mentort, az egyéni tanulási és vizsgarend összeállításának lehetőségét. Jogszabályok is támogatják a validációt, mert a továbbképzés és a specializáció belépési feltételként több éves, releváns munkatapasztalatot kíván meg, amit már érdemes a hallgatóknak elismertetni. Ebben a rendszerben jellemzően minden felnőtt hallgató tanulmányi ideje rövidül a validáció eredményeképpen.

Arról azonban nem szabad megfeledkezni, hogy a finn társadalom nagyra értékeli a formális tanulmányokat, így sok hallgató nem él a felkínált lehetőségekkel, ragaszkodik a hagyományos tanuláshoz.

Pontos validációs statisztika híján nem lehet megmondani, hogy vajon a nők vagy a férfiak használják inkább a validációt. Egy 2008-as mérés szerint a validációs eljárásban részt vevők 55%-a nő volt, és az eljárásban mindvégig a nők aránya volt magasabb (56-57%), hasonlóan a befejezett tanulmányokhoz.

Nincs validációs adat a különböző szektorokra vonatkozóan, de azt lehet tudni, hogy kompetencia alapú képzések több mint egyharmada (36%-a) informatika, közlekedési és szállítási terület, nagyjából 21%-a kereskedelmi, adminisztrációs terület, és 20% körüli a szociális és egészségügy. (lásd az 1. ábrát). Valószínűsíthető, hogy a validációs területek egybeesnek a képzési területekkel.

1. ábra: Tanulmányi területek megoszlása a Kompetencia alapú képesítési rendszerben, 2006

Forrás: A finn statisztikai hivatal adatai, 2006.

Általános középiskolai oktatás

A középfokú oktatás alsó és felső szakaszra oszlik. Az alapozó szakasz után a diákok számos felsőfokú általános – érettségivel záruló hároméves képzés, illetve szakképzés (két- vagy hároméves képzés, a végén alapfokú szakmai vizsgával) között választhatnak.

Azok, akik a középfokú oktatás felső szintjén validációs eljárást kezdeményeznek, általában bevándorlók, vagy korábban külföldön élő, hazatelepülő finnek, esetenként olyan lemorzsolódott diákok, akik szeretnék befejezni a tanulmányaikat. Általánosságban azt lehet elmondani, hogy ezen a szinten a formális tanulmányok beszámítása gyakoribb, valamint, hogy nagyon kevesen jutnak el az érettségi vizsgáig a szükséges tanulmányok elvégzése, befejezése nélkül. (Beszámítható pl. az idegen nyelvű vizsgák, informatikai képzettség.)

Szakközépiskolai oktatás

Ezen az oktatási szinten jellemzően jóval több validációs eljárás történik, mint az elméleti irányultságú képzésben. Erre a szintre jelentősen többen lépnek be a standard bemeneti feltételek teljesítése nélkül, ami azt jelzi, hogy a szakképzés elfogadja és használja a validációt. Évente nagyjából a jelentkezők 4%-a az úgynevezett „rugalmas felvételin” kerül a képzésbe, ami azt jelenti, hogy a választott szakmai képzésben a korábban szerzett gyakorlatukat, kompetenciáikat elismertethetik. A jogszabályok lehetővé teszik, hogy a diákok akár 30%-a ilyen módon lépjen be a képzésbe. (2001-ben 1698 diák jutott be hozott tudással, 2002-ben 1770 diák.)

Jellemző, hogy a validációt gyakrabban használják a közepes vagy nagyobb képző intézmények, mint a kicsik, és az is, hogy a jelöltek nagy része rendelkezik képzettséggel, és ezt a formális tanulásból származó tudását ismerteti el. (A munkatapasztalat validációja ebben a tanulói korosztályban ritka eset.) Ebből következően gyakrabban alkalmazzák a validációt az általános tanulmányok (matematika, idegennyelv-tudás, informatika, hobbin keresztül szerzett kompetenciák) elismertetésére, mint a speciális szaktudására.

Felsőoktatás

Miután a felsőoktatási validáció témakörében nem gyűjtenek statisztikai adatot, erről nincs elérhető információ. A felsőoktatási intézményeknek nem kötelező jelentést készítenie arról, hány hallgató felvételizett, vagy ismertetett el kurzust validációval, ezzel hangsúlyozva, hogy az oklevelek minősége között nem tesznek különbséget a tekintetben, hogy a hallgató elismeréssel vagy a kurzus látogatásával teljesítette a követelményeket.

2. SZERVEZETI NÉZŐPONT

2.1. Az információ, a tanácsadás, a karrier-tanácsadás hálózata, intézményei

A validáció az oktatási intézmények tanácsadói – tanulmányi, karrier – szolgáltatásához kapcsolódik. A Kompetencia alapú képzési rendszerben képzett szakemberek végzik a tanácsadást, akik segítséget nyújtanak az egyéni tanulási és vizsgarend kialakításában

Hasonló a helyzet a felsőoktatásban, ahol a validáció a képzési és karrier-tanácsadói szolgáltatás része. Ezt is szakemberek, főként erre specializálódott oktatók végzik, aki az egyéni tanulási terv kidolgozásában – amelyhez minden hallgatónak joga van – támogatják a hallgatókat.

2.2. Validáció a magánszektorban

Európa más országaival összehasonlítva elmondható, hogy Finnországban a magánszektor erőteljesen és gyakorlatiasan kapcsolódik be a validációba. A munkaadók és munkavállalók képviselői támogatják a kompetencia alapú képzési rendszert, jelen vannak a modulok kidolgozásától a vizsgáztatásig a képzés és értékelés minden szegmensében.

Részt vesznek:

- » a validációs értékelésben: a munkaadók és a munkavállalók képviselői a szakképzett vizsgáztatóval együtt alkotják a tripartit alapon szerveződő Értékelő Bizottságot;
- » a kompetenciamérő tesztek minőségbiztosításában és felülvizsgálatában: képviselőik jelen vannak a finn Értékelési Tanácsban, ezt a háromoldalú szervezetet a Nemzeti Oktatási Bizottság hozta létre, és a vizsgatesztek és a vizsgáztató szervezetek szakmai ellenőrzését végzi.
- » a szakképzési programok tervezésében és fejlesztésében: a tananyagfejlesztésben és a szakképzések tartalmának folyamatos felülvizsgálatában történő részvételt jelent;
- » helyszínt biztosítanak a munkahelyi gyakorlathoz és a gyakorlati vizsgákhoz (szakképzési és főiskolai gyakorlatok esetében).

Egyre több magáncég is használja a validációs lehetőséget oly módon, hogy támogatja munkavállalóit a korábban megszerzett tudásuk, kompetenciájuk elismertetésében. A Kompetencia alapú képzési rendszer különösen vonzó e tekintetben, hiszen ott belépési feltétel a munkában szerzett gyakorlat. Miután a hozott tudást és szakmai gyakorlatot a tanulmányok szempontjából releváns területen lehet érvényesíteni, lehetőség nyílik a tanulmányi idő lerövidítésére, ez pedig csökkenti a munkavállaló és a cég költségeit.

2.3. Validáció a civil szektorban

1996-ban a *Recreational Activity Study Book* (szabadidős tevékenységek során történő tanulást dokumentáló füzet) létrehozása volt Finnországban az egyik legkorábbi próbálkozás, amely a nem formális tanulási eredmények validációjának támogatására szolgált. Ezt az eszközt az Ifjúsági Akadémia fejlesztette ki azzal a céllal, hogy a segítse a 13–19 év közötti fiatalokat önkéntes munkájuk során megszerzett tapasztalataik, tudásuk, kompetenciájuk azonosításában és nyilvántartásában. A füzet esz-

köz, amely nem méri a kompetenciát, hanem arra lehet használni, hogy a fiatalok nem formális úton megszerzett tudását, kompetenciáit láthatóvá tegye. Erre szükségük is van, pl. amikor munkahelyre vagy továbbtanulási támogatásra pályáznak. Évente átlagosan 5000 fiatal végez önkéntes munkát, és az elmúlt időszakban több mint 80 000 füzetet osztottak szét országszerte. A könnyebb elérhetőség céljából 2009-ben megjelent a füzet elektronikus változata is.

SKENE-X (www.skene-x.net)

Olyan internetalapú csomag, amely a fiatalok (13–19 évesek) saját projektjeinek megvalósítását szolgálja, a Recreational Activity Study Book-nak az oktatási minisztérium által támogatott, megújított változata. A fiatalok és felnőtt tutoraik, támogatóik számára kifejlesztett rendszer, amelynek segítségével elektronikus levélben megvitathatják, mit tanultak, mit profitáltak az önkéntes munkából. Az egész rendszer a bizalomra épül, ez a legfontosabb jellemzője. Annak a felnőttnek, aki tutorként akar működni, regisztrálnia kell a hitelesség megőrzése miatt. 2010-ig az oktatási minisztérium támogatta a rendszert, mostantól pedig cégek szponzorálják.

Akkor működik jól a gyakorlatban, ha minél többen ismerik és használják, és a társadalom értékeli a fiatalok projektjeit. Kihívást jelent az is, hogy a rendszernek lépést kell tartania a technikai fejlődéssel.

2.4. Költségek

Nincs elérhető információ a szervezetek validációs költségeiről.

3. VALIDÁCIÓ AZ EGYÉN NÉZŐPONTJÁBÓL

3.1. A validáció

A hatóságok és a társadalmi partnerek sokat tesznek azért, hogy népszerűsítsék a kompetencia alapú képzéseket, amelyek rendszerébe ágyazódik a validáció. Több weboldalon található információk, használható, követendő gyakorlatok.

A felsőoktatás területén jellemző, hogy elsősorban a már hallgatói státuszúak ismertetik el hozott tudásukat, és ez egyelőre kevésbé érinti a jövőbeni hallgatókat. A validáció szisztematikus intézményi bevezetése jelenleg folyik, ennek eredményeképpen a legtöbb felsőoktatási intézmény hallgatói tájékoztatójában már megjelenik lehetőségként a 2010/11-es tanévben.

3.2. Az egyének támogatása és bevonása a validációs eljárásba

Kompetencia alapú képesítési rendszer

A szakképzők feladata, hogy a hallgatókat tanácsadással támogassák az egyéni tanulási és vizsgaterv készítésében. Ez annál is fontosabb, mert az egyéni terv nem kötődik évfolyamhoz vagy csoporthoz, emiatt komplikált a megtervezése. Léteznek online eszközök, amelyek segítik a különböző végzettséghez kötődő kompetenciák meghatározását, ilyenek pl. a <http://www.osaan.fi> honlapon elérhetők.

A képzők az egyéni tanulási terv kialakításakor tekintettel vannak a speciális szükségletekre is, pl. dyslexia esetén az írásbeli vizsgát ki lehet váltani gyakorlattal.

A tervezést segíti a világhálón elérhető képesítési jegyzék, ebben az egységes képesítési követelményrendszer, a képző intézmények honlapján pedig megtalálhatók az intézményi képesítések leírásai, a tanulási eredmények és a vizsgakövetelmények.

Felsőoktatás

A felsőoktatási hallgatók körében a hozott tudás validációja része az életpálya-tanácsadásnak, amelynek során szakképzett tanácsadók támogatják a fiatalokat egyéni tanulmányi tervük elkészítésében.

3.3. Az egyén szintjén jelentkező költségek

Finnországban a validációs eljárás minden lépése az oktatás minden szintjén ingyenes szolgáltatás. Kivétel a felnőttképzési szakképzésben a képesítés megszerzéséhez kapcsolódó díj: mindenféle eljárás és vizsgadíj képesítésenként, egységesen és mindösszesen 50 €. Ez az egyetlen tétel, amit a hallgató fizet, vagyis Finnországban a tanulásnak és a validációnak nincs anyagi akadálya.

3.4. A sajátos igényű csoportokra vonatkozó szabályozás

Általánosságban elmondható, hogy több ESZA-projekt segítette a hozott tudás validációját a bevándorlók körében (Kelet-Finnországban ISOK-projekt, vezetője a SAVO Vocational College). Ezen projektek célkitűzése, hogy a migránsok részére megfelelő validáció eljárások létrehozását támogassák,

ideértve a képzők képzését és a tanácsadói hálózat működtetését is. A korai iskolaelhagyó (lemorzsolódó) fiatalok a Youth Workshops (ifjúsági tanulmányi műhelyek) elnevezésű rendszerben tanulhatnak, és lehetőséget kapnak arra, hogy a korábban elvégzett tanulmányaikat elismertessék, amikor visszatérnek a formális képzésbe.

3.5. Az egyének szintjén jelentkező előnyök

Az élethosszan tartó tanulás lehetőségének biztosítása mindenki számára egyaránt fontos. Finnországban a validációs rendszer fejlesztésének értelme éppen az, hogy támogassa – különösen az alacsony végzettségűek esetében – a formális képzésbe történő bekapcsolódást. A tanulmányi idő – és ez által a költségek – csökkentése hasonlóan kiemelt szempont, és arra ösztönöz, hogy egyre többen ismertessék el a hobbijuk vagy munkájuk során szerzett tudásukat.

A validáció előnyeiről idáig nem készült felmérés, de felfogható jelzőszámként a kompetencia alapú képesítési rendszerben tanulók 1997 óta folyamatosan növekvő száma. Az egyéni tanulási rend kialakításához minden hallgatónak joga van, becslések alapján a végzettek 5-10%-a egyáltalán nem tanult formális úton.

Egy tanulmány 2003-ban feltárta, hogy a legtöbb felnőttképzési képzőhelyen felvételi, beiratkozási pontokat adnak azok számára, akik a formális képzésben kívánják tanulmányaikat folytatni. Nekik jellemzően felvételi eljárásban kell részt venniük, ahol a hozott tudásukat figyelembe véve bekapcsolódnak a képzési programokba, vagy azonnal vizsgára bocsáthatók. Jellemző, hogy a különböző típusú képzést nyújtó intézmények egymással szoros kapcsolatban működnek, a hallgatók megfelelően informáltak a képzési és a validációs lehetőségekről.

4. MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS ÉS ÉRTÉKELÉS

4.1. A minőségbiztosítás keretei

Szakképzés és Kompetencia alapú képesítési rendszer

Finnországban a 90-es évek közepétől a szak- és felnőttképzők a jogszabályi keretek között maguk határozzák meg tevékenységüket, nincs egységes nemzeti minőségbiztosító rendszer. Ugyanakkor a szakképzési fejlesztések kiemelten kezelik az értékelő rendszer minőségét, támogatják, hogy a képzések valós munkaerő-piaci igényeket elégítsenek ki. Ennek érdekében a tripartit alapon szervezett értékelő bizottságok részt vesznek a szakképzési és értékelési rend kialakításában.

Mindez a szakképzői szolgáltatások minőségére is pozitívan hat. Ugyancsak a közelmúltban fejtekte ki az oktatási kormányzat, hogy támogatja a képző intézmények önértékelésének monitoringját, ezzel megalapozza a szakképzők bázis alapú finanszírozását, és folytatja a minőségdíj-pályázatot. Az európai fejlesztések is a minőségbiztosítás kialakításának irányába hatnak Finnországban, és úgy tűnik, az országos képesítési keretrendszer alkotja majd a képesítések belső minőségbiztosítását. A nemzetközi minőségbiztosítási rendszereknek nincs jelentőségük a validációs folyamat tekintetében.

Az értékelés folyamata: az oktató, a munkáltatók és a munkavállalók képviselője együttesen értékeli a jelölt teljesítményét, mindenki saját szempontjai alapján. A jelölt önértékelése is része a végső értékelési javaslatnak, amelyet az értékelési bizottsághoz terjesztenek be. Ezek a bizottságok döntenek arról, sikeres volt-e a vizsga. A döntés ellen a jelölt 14 napon belül fellebbezhet. (A bizottságok feladatairól, összetételéről lásd az 1.3. pontot.)

Felsőoktatás

Az autonóm felsőoktatási intézmények maguk alakítják ki validációs rendszerüket. A rektorok konferenciájának 2009-es ajánlása szerint a validációs gyakorlatnak kapcsolódnia kell az intézmény minőségbiztosításához.

4.2. Minőségbiztosítási rendszer, eljárások

A kompetencia alapú képesítések kimeneti és vizsgarendjét, valamint a minőséget érintő egyéb feltételeit a tripartit alapon szervezett értékelő bizottság hagyja jóvá, ez az eljárási modell alkotja a validációhoz kapcsolódó minőségbiztosítás lényegi részét.

A hozott tudás elismerését – hasonló elvek alapján – szintén a munkavállalók, a munkáltatók, valamint a képzők képviselőjéből álló tripartit testület végzi: a szakképző tanár azért felelős, hogy az értékelés feladatai és tesztje összhangban legyen az adott képesítés kimeneti követelményeivel, és hogy a jelöltet „fair” módon kezeljék a vizsga során. A másik két szereplő a képesítés szakmai kompetenciáinak bemutatását figyeli, valamint azt is, hogy a jelölt hogyan birkózik meg az adott munkakör/ök betöltéséhez szükséges egyéb feladatokkal és kihívásokkal (nyelvtudás, infokommunikációs eszközök alkalmazása, csoportban végzett munka stb.)

A jelölt maga is értékeli saját teljesítményét, ezt az értékelést csatolják az értékelő testület véleményéhez. A testület javaslata alapján a minősítő bizottság dönt arról, hogy a validációs kérelmet teljes mértékben vagy részlegesen elfogadja, esetleg elutasítja. A jelölt 14 napon belül nyújthat be fellebbezést.

5. ÉRTÉKELÉSI MÓDSZEREK

Az iskolarendszerű szakképzésben a validáció leggyakrabban alkalmazott módszere a hozott tudásnak és a kompetenciáknak a gyakorlatban, alkalmazás közbeni bemutatása. Ez azt jelenti, hogy a validációt kérelmező jelölt a megszerezni kívánt szakképzettségnek megfelelő helyszínen, az értékelők jelenlétében a gyakorlatban megvalósítja, bemutatja a vizsgafeladat elvégzéséhez szükséges tudását, képességeit. Általában kerülnek a tisztán elméleti tesztvizsgát, ehelyett az értékelők az elméletre vonatkozó kérdéseket is a demonstráció alatt teszik fel, interaktív módon vizsgáztatják a jelöltet. Az értékelő testület tagjai között van tanár, gyakorlati oktató és az eljárást felügyelő szakember. A validációs eljárás célja a szakképzettség minőségének megőrzése mellett az is, hogy biztosítsa az egységes értékelési eljárást az egész országban.

A validáció sokkal gyakoribb a felnőttképzés területén. A kompetencia alapú képesítések esetében többféle módszert egyidejűleg alkalmaznak az értékelés komplex jellegének megfelelően. Az a legfontosabb, hogy a jelölt képes legyen egy adott feladatot megtervezni és szakszerűen elvégezni valóságos munkahelyi környezetben. Ennek megfelelően a validáció az arra kijelölt helyszíneken, munkahelyeken zajlik, interaktív módon. (Képesítést nem lehet szerezni csupán írásbeli munka elkészítésével. Portfólió készítését akkor kéri, ha azt a képesítési követelmények előírják.)

Az értékelési folyamat része a jelölt önértékelése, valamint a testület munkájának értékelése.

A felsőoktatásban a validációs eljárás része a szóbeli és írásbeli vizsga, a kompetencia gyakorlatban történő bemutatása, képzési portfólió készítése. Ezen a szinten is megfigyelhető az a törekvés, hogy az írásbeli vizsgát kiváltsa a hozott tudás alkalmazásának demonstrálása.

6. A VALIDÁCIÓBAN KÖZREMŰKÖDŐK

Fontos, hogy a validációs eljárásban közreműködő értékelők megfelelő attitűddel és tudással rendelkezzenek: legyenek motiváltak, szakmai ismereteikben naprakészek, tolerálják a különböző szociális és etnikai háttérű jelölteket. Természetesen figyelni kell az összeférhetetlenség kiküszöbölésére is.

Az értékelési eljárásban közreműködők szakmai profilja:

- » A munkavállalókat és a munkaadókat képviselő tagoknak ismerniük kell azt a szakterületet, azokat a munkaköröket, amelyekre a képzés vonatkozik; fontos, hogy naprakész információval rendelkezzenek a vonatkozó képzésekről, a szakmai elvárásokról és a hallgatók lehetőségeiről.
- » A szakképző tanárnak képzett értékelőnek kell lennie: meg kell szereznie a Kompetencia alapú képzési rendszer specialistája (finnül: *Näyttötutkintomestari*) címet. A validációt szervező intézmény gondoskodik arról, hogy elegendő számú, megfelelő szakterületi ismerettel rendelkező, minősített szakember álljon rendelkezésre. Ennek érdekében tréningeket szervez a már működő és a jövőbeli értékelők számára. Többféle értékelésre felkészítő kurzusból lehet választani akár a saját, akár másik szakképző intézményben, és emellett léteznek online kurzusok, valamint munkahelyi felkészítők is.
- » Minden esetben a validációt szervező intézmény felelőssége, hogy biztosítsa a felkészült szakértői háttérrel.

A fentiekhez szükséges információk a Nemzeti Oktatási Bizottság által létrehozott központi honlapon érhetők el: {<http://www.osaan.fi>}. Ez a honlap arra is lehetőséget biztosít, hogy az egyének megismerhessék saját kompetenciájukat, összevessék hozott tudásukat a megcélzott szakképzettség képzési követelményeivel, vagyis előzetesen felmérjék a validáció lehetőségét és sikerességét.

A tanárok, trénerok, tanácsadók számára kiváló lehetőséget kínál a SAVO College által kifejlesztett AOTT (validációs és előzetes tudást értékelő szakértő) tréningprogram.

A program négy kötelező és két szabadon választott modulból áll, célja, hogy általános és speciális ismereteket nyújtson a validációs rendszerről, módszerekről és eljárásokról, az európai és finn fejlesztésekről, az európai és finn képzési keretrendszer, illetve az Európai szakképzési kreditrendszer (ECVET) eredményeiről.

Ahhoz, hogy egy szakképző tanár magasan minősített értékelő lehessen, a finn nemzeti oktatási tanács által jegyzett, úgy nevezett nemzeti képzést kell megszereznie egyéves képzés során az öt kijelölt felsőoktatási intézmény valamelyikében. A képzés öt modulból áll, amelyek tartalmazzák a Kompetencia alapú képzési rendszer jellemzőit, fejlesztési és minőségbiztosítási elemeit, validációs ismereteket, és az értékelési eljárás megszervezésére vonatkozó menedzsmentismereteket. A minősített értékelők számára biztosított a folyamatos továbbképzési lehetőség.

Mindezen erőfeszítések és a 2007-es szabályozás dacára még mindig dolgoznak minősítés nélküli tanárok a validációs eljárásban.